

The Ethical Leadership of School Administrators under the Jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office, Ubon Ratchathani–Amnat Charoen

Phitsanu Homsombat, Samak Waikhuntod, and Suvijuk Mansaraneeyatham

Nakhonratchasima College, Thailand

E-mail: psnh1978@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-7391-3701>

E-mail: Samak.waikhuntod2@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-9968-0113>

E-mail: suvijuk2564@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-5906-3526>

Received 15/04/2025

Revised 22/04/2025

Accepted 20/06/2025

Abstract

Background and Aims: The objectives of this research were to: (1) study the ethical leadership of school administrators; (2) compare the ethical leadership of school administrators classified by educational background and work experience; and (3) propose guidelines for promoting ethical leadership among school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Ubon Ratchathani–Amnat Charoen.

Methodology: The sample group in this research consisted of 346 teachers. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire, with content validity indices ranging from 0.80 to 1.00, and an overall reliability coefficient (Cronbach's alpha) of 0.894. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

Results: The research findings revealed that the overall and dimensional levels of ethical leadership among school administrators were high. When classified by educational background, no statistically significant differences were found at the .05 level. However, when classified by work experience, a statistically significant difference at the .05 level was found between administrators with 1–10 years of experience and those with more than 21 years of experience. The proposed guidelines for promoting ethical leadership among school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Ubon Ratchathani–Amnat Charoen comprise five key dimensions: (1) integrity, (2) fairness, (3) responsibility, (4) empathy, and (5) positive interpersonal relationships.

Conclusion: The ethical leadership of school administrators was found to be at a high level, both overall and across all dimensions. No significant differences were found based on educational background; however, significant differences were observed in certain ranges of work experience. The recommended guidelines for promoting ethical leadership emphasize integrity, fairness, empathy, and the development of positive relationships.

Keywords: Leadership; Ethical Leadership; School Administrators

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

พิษณุ หอมสมบัติ, สมัคร ไวยขุนทด และสุวิจักขณ์ มั่นสารนีย์ธรรม

วิทยาลัยนครราชสีมา

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบโดยจำแนกระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) แนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ

ระเบียบวิธีการศึกษา: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอน จำนวน 346 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.894 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าเอฟ

ผลการศึกษา: ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประสบการณ์ทำงาน ที่คู่เปรียบเทียบผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแนวทางการในการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 2) ด้านความยุติธรรม 3) ด้านการ 4) ด้านการใส่ใจผู้อื่น และ 5) ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดี

สรุปผล: ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่พบความแตกต่างตามระดับการศึกษา แต่แตกต่างตามประสบการณ์ทำงานอย่างมีนัยสำคัญในบางช่วง แนวทางส่งเสริมเน้นความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม การใส่ใจผู้อื่น และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; ผู้นำเชิงจริยธรรม; ผู้บริหารสถานศึกษา

บทนำ

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม เป็นสิ่งที่ผู้นำทางการศึกษาต้องตระหนักในบทบาทหน้าที่ ภารกิจความรับผิดชอบ ความเอาใจใส่อย่างยิ่งยวดต่อสถานศึกษาและชุมชน เช่นนั้นแล้วผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะและศักยภาพ รวมไปถึงความมีจริยธรรมสูง กล่าวได้ว่าเมื่อผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำที่มีจริยธรรมแล้ว ย่อมได้รับความไว้วางใจ เชื่อมั่นศรัทธา จนผู้ตามทำงานเต็มความสามารถให้บรรลุวัตถุประสงค์แต่ในทางตรงกันข้าม หากผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมแล้ว ความเชื่อ ความศรัทธาก็จะเสื่อมลง เมื่อหมดศรัทธาในตัวผู้บริหารสถานศึกษา ก็คือบุคลากรในสถานศึกษาจะ ไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ขาดการทำงานเป็นทีม วัตถุประสงค์ที่วางไว้ก็ไม่บรรลุผล ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาย่อมส่งผลต่อคุณภาพของครูและนักเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะการเป็นผู้นำทางการศึกษา การเป็นผู้นำทางการบริหาร

การศึกษาที่มีความเกี่ยวเนื่องและเกี่ยวข้องโดยตรงกับเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา (พระมหาศุภชัย สุภกิจใจ, 2565)

ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษา ที่จะสามารถบันดาลให้การปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนเกิดขึ้นได้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ครบถ้วนในกระบวนการ เพราะผู้บริหารโรงเรียน คือ ผู้นำที่จะชี้นำสั่งการ และวางกรอบทิศทางทางการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนที่เป็นไปตามกฎหมายและแนวนโยบายของรัฐ ครูยุคใหม่ที่กำลังทำการปฏิรูปการเรียนรู้ย่อมปรารถนาผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ที่มีแนวการบริหารตอบสนองต่อการปฏิรูปการเรียนรู้เช่นเดียวกัน ผู้บริหารยุคใหม่จะมีบทบาทอย่างสำคัญในการบริหารโรงเรียนตามแนวการบริหารแบบใหม่ มีปรัชญา แนวคิด วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และวิธีการทำงานที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีแนวทางการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจหรือการบริหารจัดการแบบที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) (พระมหาสมบูรณ์ สุทธิโม (ทองแก้ว), 2557) ผู้บริหารสถานศึกษามีหลายบทบาทขึ้นอยู่กับภารกิจและกิจกรรมการบริหาร ซึ่งการบริหารให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง การบริหารงานการศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกโดยเฉพาะสังคมแห่งการเรียนรู้ในยุคของเทคโนโลยี ในการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่และใช้กลยุทธ์และเทคนิคการบริหารระดับสูง จึงจะสามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ (ศศิธรดา แพงไทย, 2559)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบสำคัญที่บ่งชี้ความสำเร็จของโรงเรียน ต้องทำความเข้าใจสถานการณ์ในกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของส่วนรวมเป็นสำคัญ ในการนำนโยบายต่างๆลงไปสู่การปฏิบัติผู้นำจะต้องยึดหลักจริยธรรม คือ มีความยุติธรรม มีคุณธรรม และมีจริยธรรมในการปกครอง และการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) ซึ่งกล่าวได้ว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีความจำเป็นต่อแนวทางในการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร ผู้นำต้องใช้ความสามารถของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมด้านจริยธรรม จะทำให้เกิดบรรยากาศการพัฒนาได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับความหมายที่ว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะของความเป็นผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรมอันเหมาะสมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษา อำนาจให้บริหารจัดการสถาบันบรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืนซึ่งมีองค์ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความยุติธรรม 3) การเคารพความเสมอภาค 4) การใส่ใจผู้อื่น และ 5) การมีความสัมพันธ์ที่ดี (สุรัตน์ ไชยชมภู, 2557)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดอำนาจเจริญในนโยบายที่ 6 ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ยังคงมีการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่อง อาทิ โครงการส่งเสริมความรู้เรื่อง กฎระเบียบ วินัย จริยธรรม ภาวะผู้นำและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน โดยโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาความรู้ไปสู่การปฏิบัติในด้านภาวะผู้นำควบคู่กับจริยธรรมในการบริหารโรงเรียน เมื่อพิจารณาผลการดำเนินโครงการดังกล่าว พบว่า ด้านการส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและด้านการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีผลการประเมินการดำเนินการอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่น ๆ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ, 2563) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การบริหารเชิงจริยธรรมยังไม่มี

พัฒนาในเชิงนโยบายที่เป็นระบบ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดยังจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนา

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ และเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ในรายการที่ควมปรับปรุง เพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้ดียิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ จำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้นำและภาวะผู้นำ

ธีรพัฒน์ เพชรศรีจันทร์ (2562) กล่าวว่า ผู้นำคือ บุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งหรือการยกย่องจากกลุ่ม ให้เป็นหัวหน้าจากสมาชิกในกลุ่มเนื่องจากลักษณะใดลักษณะหนึ่งอันเกิดจากบุคลิกภาพของเขา ที่มีบทบาทหรือมีอิทธิพลต่อคนในหน่วยงานมากกว่าผู้อื่น มีศิลปะในการจูงใจ สามารถรวบรวมบุคลากรให้ทำงานร่วมกันด้วยความเสียสละให้ความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน รวมถึงสามารถให้การชี้แนะ สั่งการควบคุมหรือรับมือกับความสลับซับซ้อน และช่วยเหลือให้กลุ่มสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จมีการกระตุ้นให้ผู้ตามดำเนินการตามวัตถุประสงค์ เป็นบุคคลผู้ผลักดัน ผู้ดลบันดาล ผู้สร้างพลังร่วมทำให้องค์การเจริญก้าวหน้าและบรรลุผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมาย เป็นที่ยอมรับของสมาชิกให้ทำหน้าที่ของตำแหน่งผู้นำ เป็นผู้มีอิทธิพลต่อกลุ่ม สามารถผลักดัน ดลบันดาล สร้างพลังร่วม สร้างแรงจูงใจกระตุ้น ชักนำหรือชี้นำ ให้สมาชิกของกลุ่มรวมพลังเพื่อปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ของกลุ่มให้สำเร็จ

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถ ในการบังคับบัญชาบุคคลอื่น โดยได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลอื่นเป็นผู้ทำให้บุคคลอื่นไว้วางใจ และให้ความร่วมมือ ความเป็นผู้นำเป็นผู้มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกหรือสั่งการบังคับบัญชา ประสานงาน โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ เพื่อให้กิจกรรมบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะ พฤติกรรม ความสามารถที่ผู้นำที่มีอิทธิพลต่อผู้อื่น กลุ่มคน หรือผู้ใต้บังคับบัญชา ในการสร้างความชัดเจนว่าอะไรคือความสำคัญ ช่วยให้เห็นทิศทางและจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน และสามารถกระตุ้น ชี้นำผลักดัน สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความปรารถนา ทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธา และการยอมรับจากผู้ตาม

แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม และภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

สุทัต จันทะสินธุ์ (2560) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม หมายถึง หมายถึงพฤติกรรมหรือกระบวนการวิธีการต่าง ๆ ของผู้นำที่แสดงออกถึงค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมของตนเองอย่างมีอุดมการณ์ เพื่อส่วนรวมและกล้าหาญที่จะยึดมั่นต่อค่านิยมหลักเหล่านั้นในการให้บริการที่ติดต่อส่วนรวม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรและสังคมส่วนรวมเป็นหลักอีกทั้งยังสามารถจูงใจให้ผู้ตามมองไกลไปกว่าผลประโยชน์ส่วนตัวไปเพื่อประโยชน์ขององค์กรหรือเพื่อส่วนรวมแทน

คำพร กองเตย (2560) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกด้วยความประพฤติ การกระทำและการสื่อสารที่ดีงาม เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดการยอมรับและศรัทธา โดยคำนึงถึงผลสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมการสร้างอิทธิพลจูงใจ โน้มน้าวให้บุคคลอื่นปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจและไว้วางใจของผู้บริหารด้านความประพฤติการกระทำและการสื่อสาร เพื่อให้เกิดการยอมรับและศรัทธาจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยคำนึงถึงผลสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ยุทธศักดิ์ ภูมาอารักษ์ (2565) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่กลุ่มคนที่มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกันมาสร้างความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบโดยการใช้กระบวนการพัฒนาสมาชิกในองค์กร ทั้งด้านบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม อย่างมีระเบียบ โดยใช้วิธีการจัดการองค์กร การสั่งการ การอำนวยความสะดวก การปรับปรุงงานและปัจจัยทรัพยากรทางการบริหารคือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ มาเป็นส่วนประกอบในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในที่สุด

อัจฉรา จงดี (2560) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงาม มีความรู้ความสามารถเป็นคนดีของสังคม โดยการจัดแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษา การใช้ทรัพยากร และกระบวนการบริหารที่สอดคล้อง และเหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กลุ่มคนที่มีความเกี่ยวข้องกันในสถานศึกษาที่ร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษา และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนด เป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติต่อไป และยังรวมถึงการพัฒนางานทั้ง 4 ด้าน ของสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นพรัตน์ อิศระณรงค์พันธ์ (2565) ได้ทำวิจัย เรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นพลเมืองที่ดี รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ด้านความไว้วางใจ ด้านความยุติธรรม ตามลำดับส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความน่าเคารพ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า แตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ครูที่สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

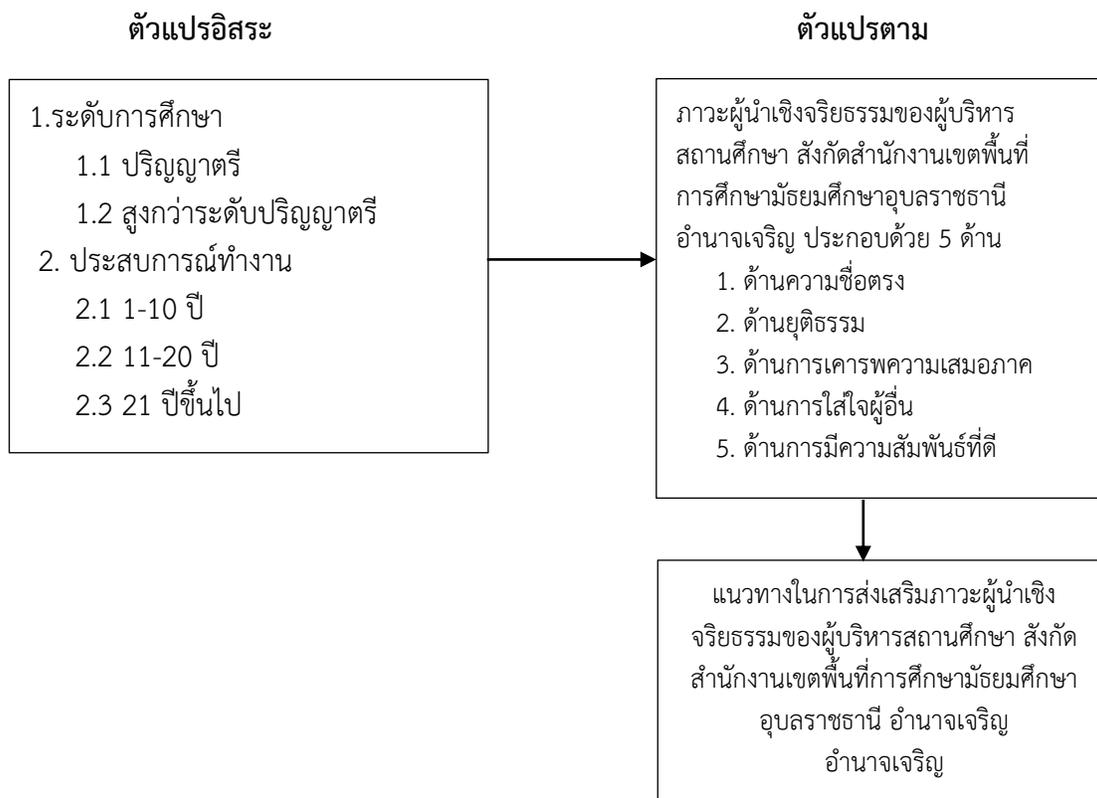
เสาวลักษณ์ แก้วแกมจันทร์ (2565) ได้ทำวิจัย เรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความยุติธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความไว้วางใจ ส่งผลต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ด้านด้านความยุติธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความไว้วางใจ ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติต่อบุคคลได้บังคับบัญชาและผู้อื่นด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ยึดหลักความโปร่งใส เสียสละแรงกาย แรงใจ และกำลังทรัพย์ เพื่อประโยชน์ของสถานศึกษา แสดงออกให้เห็นถึงความเมตตากรุณา สร้างกัลยาณมิตรมุ่งมั่นจนเกิดความไว้วางใจ

รัชนิวรรณ สุวรรณชัยรบ (2566) ได้ทำวิจัย เรื่องความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุดตามลำดับ 2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05ตามลำดับ และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน 3. ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความยุติธรรม ด้านความเอาใจใส่และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ด้านความซื่อสัตย์ด้านความไว้วางใจ ด้านความเคารพ ในส่วนด้านที่อยู่อันดับสุดท้ายคือ ด้านความรับผิดชอบ 4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนครมี 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความยุติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารงานโดยใช้กระบวนการที่ถูกต้องมีความเป็นธรรมในการตัดสินใจ 2) ด้านความเอาใจใส่และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องร่วมทุกข์ร่วมสุขโดยไม่ละเลยทอดทิ้ง พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม และ 3) ด้านความซื่อสัตย์ผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงตรง และเที่ยงธรรมโดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ โดยไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่ใช่ตำแหน่ง

หน้าที่การงานเพื่อแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ตามแนวคิดของ ตามแนวคิดของ แบร์กโฮเฟอร์และชวार्ट (Berghofer and Schwartz, 2008) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญปีการศึกษา 2567 มีจำนวน 80 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 3,406 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ, 2563)

1.2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ปีการศึกษา 2567 ซึ่งได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ใน

ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างอิงใน ธาณินทร์ ศิลปจารุ, 2552) ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นและเทียบสัดส่วนตามขนาด (stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 346 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

2.2 เครื่องมือที่ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน โดยใช้คุณสมบัติเป็นผู้บริหารที่มีผลงานดีเด่น เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสอบถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสอบถาม

3.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.1.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553)

3.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยสังเคราะห์จากนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

3.1.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3.1.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ขึ้นไป

3.1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.1.7 นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

3.1.8 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 60 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เหมาะสมต้องมีค่าตั้งแต่ 0.888 – 0.894 ขึ้นไป

- 3.1.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป
- 3.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสัมภาษณ์
 - 3.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ และดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์จำนวน 10 ข้อ
 - 3.2.2 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
 - 3.2.3 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ขึ้นไป
 - 3.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
 - 3.2.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ศึกษาต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 4.1 ขออนุญาตเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ
- 4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
- 4.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
- 4.4 ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า โดยผู้ตอบจะได้รับคำถามเดียวกัน และในลำดับขั้นตอนเดียวกัน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

- 5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
- 5.2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหา ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)
- 5.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ จำแนกตามอายุ โดยใช้ค่า t-test (Independent samples)
- 5.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ f-test (One way ANOVA)

5.5 วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ โดยวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

6.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) t- test แบบ Independent samples และ F- test แบบ One way ANOVA และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ระดับปริญญาตรี	197	56.90
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	149	43.10
รวม	346	100
ประสบการณ์ทำงาน		
1-10 ปี	142	41.00
10-20 ปี	141	40.80
21 ปีขึ้นไป	63	18.20
รวม	346	100

จากตารางที่ 1 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูผู้สอน จำนวน 346 คนคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 197 คนคิดเป็นร้อยละ 56.90 และสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 149 คนคิดเป็นร้อยละ 43.10 และประสบการณ์ทำงาน 1-10 ปีจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 ประสบการณ์ทำงาน 10-20 ปี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 และประสบการณ์ทำงาน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 18.20

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	3.95	0.44	มาก	3
2	ด้านความยุติธรรม	3.92	0.45	มาก	4
3	ด้านการเคารพความเสมอภาค	3.97	0.44	มาก	2
4	ด้านการใส่ใจต่อผู้อื่น	3.91	0.41	มาก	5
5	ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดี	4.02	0.48	มาก	1
ภาพรวม		3.95	0.38	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.38) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดี ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= 0.48) รองลงมาคือ ด้านการเคารพความเสมอภาค ($\bar{X} = 3.97$, S.D.= 0.44) และด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.44) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการใส่ใจต่อผู้อื่น ($\bar{X} = 3.91$, S.D.= 0.41)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ จำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับ		ระดับสูงกว่า		t	p-value
		ปริญญาตรี		ปริญญาตรี			
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	3.94	0.45	3.98	0.44	-0.827	.409
2	ด้านความยุติธรรม	3.92	0.45	3.91	0.46	-0.214	.831
3	ด้านการเคารพความเสมอภาค	3.97	0.43	3.98	0.47	-0.114	.909
4	ด้านการใส่ใจต่อผู้อื่น	3.90	0.41	3.91	0.42	-0.301	.764
5	ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดี	4.06	0.48	3.98	0.47	-1.582	.113
ภาพรวม		3.96	0.37	3.95	0.39	-0.160	.873

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ด้านที่	รายการ	ประสบการณ์ในการทำงาน					
		1-10 ปี		11-20 ปี		21 ปีขึ้นไป	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.02	0.44	3.94	0.44	3.85	0.45
2	ด้านความยุติธรรม	4.00	0.46	3.87	0.44	3.84	0.44
3	ด้านการเคารพความเสมอภาค	4.04	0.46	3.94	0.42	3.89	0.44
4	ด้านการใส่ใจต่อผู้อื่น	3.97	0.42	3.88	0.41	3.82	0.39
5	ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดี	4.06	0.48	4.03	0.46	3.94	0.49
ภาพรวม		4.01	0.39	3.93	0.38	3.87	0.35

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี โดยภาพรวม (\bar{X} = 4.01, S.D.=0.39) และรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดี (\bar{X} = 4.06, S.D.=0.48) รองลงมา คือ ด้านการเคารพความเสมอภาค (\bar{X} = 4.04, S.D.=0.46) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต (\bar{X} = 4.02, S.D.=0.44) ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการใส่ใจต่อผู้อื่น (\bar{X} = 3.97, S.D.=0.42) ตามลำดับ

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี โดยภาพรวม (\bar{X} = 3.93, S.D.=0.38) และรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดี (\bar{X} = 4.03, S.D.=0.46) รองลงมา คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต (\bar{X} = 3.94, S.D.=0.44) ด้านการเคารพความเสมอภาค (\bar{X} = 3.94, S.D.=0.42) ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านความยุติธรรม (\bar{X} = 3.87, S.D. =0.44) ตามลำดับ

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป โดยภาพรวม (\bar{X} = 3.87, S.D.=0.35) และรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดี (\bar{X} = 3.94, S.D.=0.49) รองลงมา คือ ด้านการเคารพความเสมอภาค (\bar{X} = 3.89, S.D.=0.44) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต (\bar{X} = 3.85, S.D.=0.45) ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการใส่ใจต่อผู้อื่น (\bar{X} = 3.82, S.D.=0.39) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	ระหว่างกลุ่ม	1.27	2	0.63	3.19	0.04
	ภายในกลุ่ม	68.56	343	0.20		
	รวม	69.84	345			
ด้านความยุติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.54	2	0.77	3.76	0.02
	ภายในกลุ่ม	70.95	343	0.20		
	รวม	1.24	345			
ด้านการเคารพความเสมอภาค	ระหว่างกลุ่ม	1.24	2	0.62	3.11	0.04
	ภายในกลุ่ม	68.43	343	0.20		
	รวม	69.67	345			
ด้านการใส่ใจต่อผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	1.19	2	0.59	3.43	0.03
	ภายในกลุ่ม	59.46	343	0.17		
	รวม	60.65	345			
ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	0.60	2	0.35	1.32	0.26
	ภายในกลุ่ม	79.19	343	0.23		
	รวม	79.79	345			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.09	2	0.54	3.77	0.02
	ภายในกลุ่ม	49.73	343	0.14		
	รวม	50.83	345			

*p < .05

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความยุติธรรม ด้านการเคารพความเสมอภาค และด้านการใส่ใจต่อผู้อื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดีไม่แตกต่าง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับความคิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดี รองลงมาคือ ด้านการเคารพความเสมอภาค และด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการใส่ใจต่อผู้อื่น ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ จำแนกตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยใช้ t - test (Independent Samples) และขนาดสถานศึกษา โดยใช้ F-test พบว่า

2.1 ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้ที่คู่เปรียบเทียบกับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า แนวทางการในการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ทั้ง 5 ด้านประกอบด้วย

1) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงานผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดความโปร่งใส ไม่เอนเอียงและอคติ ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนเห็นตรงกันว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรควรเป็นไปอย่างโปร่งใสและยุติธรรม โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินที่ประกอบด้วยตัวแทนจากฝ่ายต่าง ๆ รวมถึงบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและป้องกันการลำเอียง

2) ด้านความยุติธรรม ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่โดยความเป็นกลางไม่เอนเอียงในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเห็นพ้องว่าผู้บริหารควรวางตัวเป็นกลาง ไม่ควรเอนเอียงหรือให้ความสนิทสนมกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยเห็นว่าผู้บริหารควรบริหารงานอย่างเท่าเทียม ดูแลบุคลากรทุกคนโดยไม่เลือกฝ่าย เพื่อให้การทำงานเป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน ไม่แสดงออกถึงความเอนเอียงหรือให้บุคคลใดรู้สึกว่าคุณปฏิบัติเป็นพิเศษ และการเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาในทุก

3) ด้านการเคารพความเสมอภาค ได้แก่ การไม่ปฏิบัติตนให้อยู่เหนือผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่าคุณผู้บริหารไม่ควรถืออำนาจหรือตำแหน่งเป็นเครื่องมือในการทำงาน ควรปฏิบัติตนโดยให้เกียรติบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียม ผู้บริหารควรมีคุณธรรมและจริยธรรม ไม่แสดงความเหนือกว่าผู้อื่นทั้งทางพฤติกรรมและทัศนคติ และการแสดงการให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีวิสัยทัศน์น้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าการให้เกียรติบุคลากรที่มีวิสัยทัศน์น้อยกว่ามีความสำคัญ

4) ด้านการใส่ใจผู้อื่น ได้แก่ การประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนเห็นพ้องว่าผู้บริหารต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร โดยแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ซึ่งการประพฤติตนเป็นแบบอย่างนี้จะช่วยให้บุคลากรมองเห็นและเรียนรู้จากการกระทำจริง ผู้บริหารควรปฏิบัติตนตามกรอบคุณลักษณะที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เช่น ความซื่อสัตย์ ความเมตตา และความเอื้ออาทร

5) ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดี ได้แก่ การแสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนเห็นว่าการแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายใน

สถานศึกษา ผู้บริหารควรเป็นผู้ประสานข้อมูลและสิทธิประโยชน์จากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้บุคลากรได้รับทราบ และเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ อย่างเต็มที่

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ส่วนการ วิเคราะห์ในรายด้าน พบว่าทุกข้ออยู่ใน ระดับมาก ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความยุติธรรม ด้านการเคารพ ความเสมอภาค ด้านการใส่ใจต่อผู้อื่น และด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดี ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหาร สถานศึกษาใช้หลักความประนีประนอมแก้ไขปัญหา มีนโยบายในการสนับสนุน พัฒนา ปัจจัยต่าง ๆ ในสถานศึกษา ให้มีพร้อมหรือมีคุณภาพดียิ่งขึ้นไป และผู้บริหารสถานศึกษาใช้เหตุผลไม่ใช่อารมณ์ในการแก้ไขปัญหา ซึ่ง สอดคล้องกับ อับดุลฮาเร็ม ยูโซ๊ะ (2565) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ผลการวิจัย พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษา เอกชนจังหวัดปัตตานีพบว่าโดยภาพรวมอยู่ระดับมาก และสอดคล้องกับ นพรัตน์ อิศระณรงค์พันธ์ (2565) ได้ทำ วิจัย เรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นพลเมืองที่ดี รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ด้านความ ไว้วางใจ ด้านความยุติธรรม ตามลำดับส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความน่าเคารพ

2. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานีอำนาจเจริญ

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามระดับการศึกษาอาจไม่พบความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างระดับ การศึกษาต่างๆ นั้นอาจเสนอภาพรวมที่ไม่แสดงความแตกต่าง การไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญระหว่างระดับ การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เลิศดนัย บารมี (2564) ได้ทำวิจัย เรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มี วุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้ที่เปรียบเทียบผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี กับผู้ที่ประสบการณ์ใน

การทำงาน 21 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากการทำการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามประสบการณ์ทำงานอาจไม่สะท้อน ความแตกต่างที่มีนัยสำคัญระหว่างระดับประสบการณ์ทำงานต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิวรรณ สุวรรณชัยรบ (2566) ได้ทำวิจัย เรื่องความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ และจำแนกตามประสบการณ์การในการปฏิบัติงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการในการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีควรเน้นการประเมินผลงานและการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใส โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถตรวจสอบได้อย่างตรงไปตรงมา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในระบบการบริหารงาน

3.2 ด้านความยุติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องยึดหลักความยุติธรรมและความเป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง รวมถึงเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและเต็มใจรับฟังข้อมูลทุกด้าน เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ด้านการเคารพความเสมอภาค ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีควรปฏิบัติตนอย่างเสมอภาค ไม่ถือตนว่ามีอำนาจเหนือกว่า และให้เกียรติบุคลากรทุกคนโดยไม่แบ่งแยกตามวัยวุฒิหรือสถานะ เพื่อสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีและเสริมสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา

3.4 ด้านการใส่ใจผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาที่ใส่ใจผู้อื่นควรแสดงให้บุคลากรเห็นถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติงานและการจัดการอารมณ์ นอกจากนี้ การเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาในทุกด้านจะช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นมิตรและเปิดกว้าง ซึ่งจะส่งผลดีต่อการบริหารงานของผู้บริหารเอง

3.5 ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดี การมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีในสถานศึกษา ผู้บริหารควรแสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โดยการสนับสนุนและดูแลบุคลากรอย่างเต็มที่ รวมถึงการพัฒนาทัศนคติที่เปิดกว้างต่อความหลากหลายทางเพศ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนในองค์กรและส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้บุคลากร ทางการศึกษาและสถานศึกษา ได้มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มากขึ้น ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีควรเน้นการประเมินผลงานและการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใส โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถตรวจสอบได้อย่างตรงไปตรงมา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในระบบการบริหารงาน

1.2 ด้านความยุติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องยึดหลักความยุติธรรมและความเป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง รวมถึงเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและเต็มใจรับฟังข้อมูลทุกด้าน เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการเคารพความเสมอภาค ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีควรปฏิบัติตนอย่างเสมอภาค ไม่ถือตนว่ามีอำนาจเหนือกว่า และให้เกียรติบุคลากรทุกคนโดยไม่แบ่งแยกตามวิทยวุฒิหรือสถานะ เพื่อสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีและเสริมสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา

1.4 ด้านการใส่ใจผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาที่ใส่ใจผู้อื่นควรแสดงให้เห็นถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติงานและการจัดการอารมณ์ นอกจากนี้ การเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาในทุกด้านจะช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นมิตรและเปิดกว้าง ซึ่งจะส่งผลดีต่อการบริหารงานของผู้บริหารเอง

1.5 ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดี การมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีในสถานศึกษา ผู้บริหารควรแสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โดยการสนับสนุนและดูแลบุคลากรอย่างเต็มที่ รวมถึงการพัฒนาทัศนคติที่เปิดกว้างต่อความหลากหลายทางเพศ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนในองค์กรและส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. สถานศึกษาควรนำการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ไปใช้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2. ควรมีการสำรวจและระบุปัจจัยใหม่ๆ ที่อาจมีผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ

2.3 ศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวางภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา โดยวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาและการแสดงออกของภาวะผู้นำ เชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษาที่มีผลการดำเนินงานที่แตกต่างกัน วิเคราะห์ว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีผลอย่างไรต่อผลลัพธ์ของการดำเนินงานของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- คำพร กองเตย. (2560). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยSPSS*. กรุงเทพฯ: บริษัท วิ.อินเตอร์พรีนท์.
- ธีรพัฒน์ เพชรศรีจันทร์. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดอุทัยธานี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- นพรัตน์ อิศระณรงค์พันธ์. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.*
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). *ภาวะผู้นำและผู้สำเร็จหลักสูตร. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ทริบเพ็ลกรุ๊ป.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.*
- พระมหาศุภชัย สุภกิจใจ. (2565). *หลักพุทธศาสนาเพื่อการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น : โรงพิมพ์ เค.แอนด์.เค. เซ็นเตอร์กรุ๊ป.*
- พระมหาสมบุญ สุธมโม (ทองแก้ว). (2557). *บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. วารสารครู ศาสตร์ปริทรรศน์, 1(1), 89–102.*
- ยุทธศักดิ์ ภูผารักษ์. (2565). *การบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พุทธศักราช 2562 ของศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง. วารสาร “ศึกษาศาสตร์ มจร” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, 10(2), 25-39.*
- รัชนิวรรณ สุวรรณชัยรบ. (2566). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- เลิศนัย บารมี. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม. การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมาครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ.2564.*
- ศศิธรดา แวงไทย. (2559). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. 6(1), 7.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ. อุบลราชธานี.*
- สุทัต จันทะสินธุ์. (2560). *รูปแบบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.*
- สุรัตน์ ไชยชมภู. (2557). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษา. วารสารวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 8(2), 1-15.*
- เสาวลักษณ์ แก้วแกมจันทร์ (2565). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*
- อัจฉรา จงดี. (2560). *การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรีระยองและตราด. วิทยานิพนธ์. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.*
- อับดุลฮาเร็ม ยูโซ๊ะ. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.*

Berghofer, D., & Schwartz, G. (2008). *New paradigm: Ethical leadership: Right relationships and the emotional bottom line the gold standard for success.*

Retrieved from <http://www.newparadigmjournal.com/Oct2008/ethicalleadership.htm>.

